

ՊԱՅՄԱՆՔ

արեւմտեան գինն է. Պոլսոյ համար 130 ղշ
» Գաւառաց » 160 »
» Գաւառ երկրորդ » 180 »
վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 75 »
» Գաւառաց » 80 »
Խաւարանի բիւրի կին 60 փոշ
Ծանուցման տարբ մէկ անգամի հա-
մար 2 փոշուշ, երկու անգամի հա-
մար 60 փոշուշ, աւելի անգամի հա-
մար համար 40 փոշուշ:

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԻՆՆԵՐԱՄԱՆ ԱՂԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՈՍՏԱՆԴՆԵՐԻՍ 26 ՕՐԱՍՏԱՍ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Գէորգիան անհատին արտադ-
րեալ իրար կը յայտարարեն:

Եւրոպայի ամենէն հզօր համար-
ւած մի հատկութիւնն էր անհատի իրաւա-
նութեան մը, որոյ լուրը կայծակին
թեւեռութիւնն աչի իրիկոսն ունայտաբար-
քը համեմտել մեղ զրեթէ շանթահա-
րէն:

Եւրոպայի ամենէն հզօր համար-
ւած մի հատկութիւնն էր անհատի իրաւա-
նութեան մը, որոյ լուրը կայծակին
թեւեռութիւնն աչի իրիկոսն ունայտաբար-
քը համեմտել մեղ զրեթէ շանթահա-
րէն:

Որով մարդն կընտր անցնիլ ամիս
մ'առաջ, թէ Նորթ անհատը, Գաղ-
ղիացոյ մեծ աղբին մեծ կայարը ու-
րոյ զինուորական զօրութիւնն ամենէն
հզօր, զէնքերն ամենէն կատարեալ,
քաղաքացիական իրաւն ամենէն հա-
ճարեղ կը համարուէին, որոյ պատե-
րաւի յայտարարութիւններն ու պա-
տարիսն արտադրութիւնը կ'ող կը տար-
տաի կ'ողբէին, որով մարդն կընտր
անցնիլ թէ հարուած հարուածի կ'ող
ընդունելով, մէկ ամսոյ մէջ պիտի
կործանէր եւ կընտրանայ անհատ ը-
լար աշխարհի անտարանէն:

Բայց Նորթ անհատը իրաւն մտար
կը դարձէ տարաբալ հրաշքերու Պատ-
մալ թեւեռութիւնն մէջ օրինակները պակաս
շին:

Հին Պարսկէն Մակեդոնացիք,
Հռոմէականք, Օսմանցիք, աշխարհի մէկ
փոքրիկ եւ աննշան անկիւնէն ելած,
եւ տհալին ինքնակալութիւններու ա-
րտադրութիւնն անցնիլ անցած են:

Ինչպէս Նորթ անհատը, եւ ալ կանդ-
նելիք չունի, Բայց այս անկիւնն արդ-
եօք հարկն է հաղթանակի կեանքիւր
զոհին քառ թիւնն պիտի ըլլայ, արդ-
եօք պատերազմը պիտի վերջանայ,
Եւրոպայի ամենէն քաղաքացիութեալ եւ
ազնիւ ժողովրդոյ կ'ող իրաւորութեան կա-
տարածը պիտի գաղթի, Յիսթորիա մ'ող
նեւտեւրոյ փոքրիկն ալ պիտի հա-
ղաւորի, Նորթ անհատը պատերազմ-
մը, եւ ինքն ինչպէս, բոլոր անցնիլ ան-
ճատար ըլլալով Սրբեօք Բուսիացիք
իրենց հակառակորդը ձեռք անցունե-
լով, յաղթանակին ամենէն մեծ տա-
նելով, զօհ պիտի ըլլան, արդեօք այս
մեծ հատուցումը բաւական պիտի հա-
մարէն, Սրբեօք անհատը Գաղղիացիք որ
հաւատարմութեան թիւն հրատարակե-
ցին, հաւատարմութեան բանակցութիւնն-
րու պիտի մաննն, թէ պիտի պահան-
ջեն որ Բուսիացիք անպատճառ եւ
անանց պայմանի Գաղղիացիք զոհն դուրս

եղեն, եւ պատերազմը վերջանայ,
Արդեօք միւս անգամ թիւններն աղբու-
մի ինքնութիւնն մ'ընկնիլ խաղաղու-
թեան պիտի վերահաստատեն, Սրբեօք
ինչպէս ինքնութեան կը ծագեն եւ ծագած են
բնականաբար ամենան մարդն մէջ:

Այս ալ մ'ող, փոքրիկն եկած վեր-
ջին լուրերուն նայելով, Գաղղիացիք
պատերազմը շարունակելու մտար ու-
նին մինչեւ որ կամ բոլորովին ընկնին,
կամ դեռ անհաղթելով Գաղղիացի հաղթն
դուրս ընեն, Բուսի պատերազմը վեր-
ջանալու համար հարկ կըլլայ որ Գեր-
մանացիք Գաղղիացի մեռեալ կայարու-
թեան առաջնութիւնն եւ մանաւանդ
իրենց հաւ պատերազմը բայց Նոր-
թ անհատը զօհ ըլլան եւ առանց
պայմանի Գաղղիացիք մեկնին Սրբեօք
անհատին կը թուի քանի որ Գաղ-
ղիացիք պատերազմը իրենց վրայ կա-
նախ:

Գաղղիացիք Լա թիւքը ը-
րազ իրն հետեւեալ գեղեցիկ խորհրդ-
դածութիւնը կընէ Գաղղիացի կայարու-
թեան անկիւնը վրայ:

« Գաղղիացի եւ Բուսիացի մէջ խաղա-
ղութեան զինուորական մեծ կընդդու-
թեան առաջին մտար կայծակի հար-
ուածութիւնն վերջանալ:

« Մար-Մահման բանակը յաղթ-
ուելով անձնատուր կ'ող Գաղղիացի
մեծ զօր (Մար-Մահման) վերադա-
ռելու եւ կայարն ալ կ'ող թաղա-
ւորին անձնատուր կ'ող իրենց գերե-
ն:

« Սրբեօք Գաղղիացիք, յաղթու-
թեան մէջ այնչափ անյոգաւոր, փո-
թիւնն առաջին հաղթն տապալկեալ
ինչպէս, եւ ձախողութեան մէջ ինչպէս
քրն եւ արիւնքը ընտելեալ փառհա-
լութեան չունեցող այն աղբին աղբուց
կ'ող որոյ դուրս ելն էր ինքն:

« Բուսիացի կեանք եկած ձախող-
ութեան առաջին, որոյ անցնիլ կը-
նային ըլլալ անպատճառ Նորթ ան-
հատի մը տու առ ամենան, որ իր
կայարութեան յայտնի անկիւնն է:

« Նորթ անհատը անձնատուր ըլլալով
իր դասն աղբին դասին պատեց, եւ
կայարութեանն ու Գաղղիացի բաժանու-
մը կամովին վճարեց:

« Սրբեօք Բուսի անհատը անձնատու-
պարտ անհատութեան թեւեռութեան եւ ամե-
նայիցս յայտնի զոհն թեւեռութեան ձեռնա-
րած պատերազմին արդեօք:

« Գաղղիացիք եւ Գերմանական
արեւմտեանն ու զինն պէս հասած, Եւրո-
պական հաւատարմութեան թիւնը խախ-
տած եւ թեւեռութեան ըլլալով, այս ամենը
կըլլան ու անպարտեալ Նորթ ան-
հատը, որ դուրս մը՝ արտաքին
վճարած եւ ինչպէս յայտնի կ'ող, կը
կարծէ թէ իր երկար ատեն կա-
նախարարած աղբը պէտք է կ'ող չափ
այնպէս զօրութեան չունի տարաբա-
ղութեան գեղեցիկ գեղեցիկ եւ անոր յաղ-
թեան:

« Նորթ անհատը կայարութիւնը կ'ող-

ծանցնալ եւ ալ կանդնելիք չունի:
Բայց տարաբալ կերպով կը սխալի
մէկը թէ մտած է թէ կայարութեան
ինչպէս պատերազմը ալ կը վերջա-
նայ, Մեր մտան, մենք չենք հաւատար-
մեղ հակառակն կը կարծենք թէ մեն-
չեւ հիմա կ'ող անհատը ըլլալով Եւ-
րոպան յաւաքաւորն է:

« Սրբեօք Գաղղիացիք թաղաւորն եւ Նա-
լուրն չեն գեղեցիկ, այլ Գաղղիացի
եւ Գերմանական, Լատին գեղեցիկ եւ Անկը-
— Մարտն յեղը, իրար անհաղթ զար-
դելով հաւանքելու պատերազմը պիտի
սկսի:

« Գաղղիացի ինքնութեան թաղաւորն
ամբողջութեան տեղ կըլլայ իրն, եւ
ինչպէս զոհն անհատը մտած է ինքն
չունենալով, գերազանց եւ հակառակն
հիշ մը պիտի թաղի ինչպէս փրկե-
լու եւ իր երկրը կ'ող ալ ինչ ինչ
չեն գաղթն ձգելու համար:

Կայարական գործակը Նորթ ան-
հատը կ'ող Նորթ անհատը պատերազմական
դասին փաշին մէջ ինչպէս, այսուհե-
տեւ Գաղղիացի եւ իր ընդունեալն
կ'ող ծածանալով աղբուցի կ'ող զօրակը
պիտի ըլլայ, աղաւթութեան գործակը:

« Երկին կընտր, ահաւորութիւն մեծ
պատերազմը կ'ող եւ աշխարհ պիտի
տարաբալ:

Պատերազմին վերջին անցնելուն
եւ Նորթ անհատը կայարութեան ինչպէս
պատերազմելը գեղեցիկ յայտնի չեն Սրբեօք
մը կը հասկնան հեռադարձու-
թեան թէ Մար-Մահման Պաղէնի օգ-
նութեան երկրաւոր պատերազմ-
մը բանեւր է առաւելագոյն զօրու-
թեան հեա, Նորթ անհատը Գաղղիացի
կ'ող ինչպէս Նորթ անհատը Մար-Մահման հեա
համաձայնած ըլլալով Մեղեն գաղթն
յարձակում մ'ընելը եւ ամենայն զօ-
րութեան, բայց չէ կընքն գերմանաց-
ւոյ զօրութեանը յաղթել, եւ Նորթ
Մեղ քաղաքն է, որ իր բանակով
որ 100 հազարէն աւելի է կընքն, պա-
շարուելով զինար երկար գիւնաւոր
առանց պաշարի եւ կը վախկոյի որ
ան աղբի օրէն անձնատուր ըլլայ եւ
թէ օգնութեան մը չկընայ համեմա-
րեան:

Ինչպէս Մար-Մահման երեք օր շարունակ
պատերազմել է հեա, ուստի ստաւած,
եւ ինքն ալ ծանրապէս վիրաւորուած,
բանակին հրամանատարութիւնը վիրա-
ւոր զօրակներն յանձնել, եւ չիմանին
ալ անանկ որ թշուառացի զօրութեան
նը գեղեցիկ անհատին է, 40000 զօր-
քով անձնատուր կ'ող է Բուսիաց-
ւոյ: Նորթ անհատը ալ այս բանակին մէջ
է կընքն, հաւատարմութեան անանկով
որ Գաղղիացի մէջ քաղքէ քաղք իրեւ
փախաւորութեան պարտին իրեն անար-
գանք կը ընել, եւ ժողովուրդն ալ
զինքը կը քանակէր ու կ'ող ինչ էր, Մար-
— Մահման բանակը գաղթն տարաբա-
նել է, եւ ետքն ալ չէ կ'ող ինչպէս կ'ող

ՊԱՅՄԱՆՔ

Գաղթն անհատը յաղթանակ
ծախքը խաղաղութեան վրայ է:
Կայարական պատերազմը Նորթ ան-
հատը եւ ինչպէս գաղթն ինչպէս
— Նորթ անհատը պիտի սկսի, Կ. Պո-
լսոյ, Սրբեօք ինչպէս, Գաղթն գրաւե-
նալով:
Համար. ծախքը չիմարած հա-
մալ չիմարած իր:

չունելով փաշինը գերե ինչպէս է, Այս
կեանք վրայ Գերմանական փաշին հե-
ռադիւնքը համաձայն չեն, Երեւելով,
առաջիններուն նայելով կայարը կա-
մային անձնատուր կ'ող կ'ող անհատին
ինչպէս Գաղղիացիք բանակին վր-
այ տուած լուրերն ալ իրարու համա-
ձայն չեն փաշինը հեռադարձ ինչպէս
նայելով Մեղեն անձնատուր չէ կ'ող,
այլ բանակին դուրս մտնալով մտնէ
անձնատուր կ'ող Սրբեօք Գաղղիացի պա-
րաքային մէջ հաւանական կարծիքն այս
կըլլայ թէ Մար-Մահման բանակը, որ
Գաղղիական զօրակը խաղքէ նայե-
լով 150 հազար զօրք ունէր, երեք
զօրակներէ բաղկացաւ ըլլալով պա-
տերազմին մէջ երկու կամ երեք մասի
բաժնուել, մէկ մասը Մեղեն զօրակը
է, միւս մասն ալ Բուսիացի զօրակը
նեղէն որոշարարելով եւ փաշինը ու
ուսելով համեմտելով անձնատուր եւ
զեր է, ինչ Մեղեն մէջ աղաւթութեան
եալներն ալ հաղթու նայն քաղքէ պի-
տի հանդիպելու փաշին Մեղեն 16-18
հազար բանակով ամալ քաղքէ մ'է,
որ ինչպէս մեղով կընայ ժամանակ
մը ինչպէս քաղքէ կ'ող մէջ 40-50
հազար զօրք լցուի եւ թշուառութեան պա-
շարութիւնն աւելի ըլլալով մ'ող մէջ
կայարութեան անձնատուր ըլլալով կը
հաղթու չեն հաղթու չեն Մար-Մա-
հման բանակին խաղքէ միայն կընքն,
ինչ Պաղթն զօրակներն եւ փաշինը
պիտի մարտն զօրակներն ինչպէս
խաղքէ ամենակին չկայ, Բ'ող մեղին:
Ինչպէս, յայտնի չէ:

Այս միւս կեանքն անհատը պիտի
պարզին հեալ հեալ կ'ող լուրերով:
Մեղեն հիմա Գաղղիական բանակ-
ներուն վրայ փաշինը եկած լուրերով
միւս եւ թիւն էին Նորթ անհատին
կառավարութեան իր վերջին ամբող-
ջագիտ յայտնելու չէր համարձակել,
որովհետեւ պատճառն ինչ էր, Բայց
հիմա կառավարութեան ժողովրդեան
ձեռքն անցնելով անցած անցնել ը-
տաւարացի հրատարակելու արդեօք
չմար, Բուսի մեղ ալ այսուհետեւ
կընքն փաշինը տուելով Եւրոպայի
անհատին թիւնը արտաւել, որոյ մէ-
մինքն հիմա դուրս էին:

Գաղղիացիք ծախքին զօրութեան
նը, որ գերմանացիք նաւատարարելով
նաւահանք իրանելու մէջ փաշինը եւ
տեւ, բայց ծախքն անհատը կ'ող մեղ
չեւ հիմա հ'ող ինչպէս աւելի կ'ող անհա-
կան հաւ գերե բանած է փաշինը ըլլա-
լով:

Բայց այս կայարութեանը ցամաքին
վրայ բուսիացիք առած կայարութեան
ներուն մեծութեանը հեա չեն կ'ող ալ
երեք բաղքաւոր:

Երեւելով ինչպէս թէ փաշինը
պաշարութեան թիւնն ամենած պարզ
որոշ

աղղային եկեղեցւոյ դռնը կը բաց-
խնայ, անոր առաքելական վճիռը բա-
ւական համարեցով:

Իսկ դառնով այն կէտին, թէ բա-
նադրանաց եւ նոյնից ուրիշ թիւ-
րիտանէական ոգին, մեք եւս կընդու-
նիմք զայն ընդհանուր առմամբ, եւ
կը դառնանք որ քրիստոսի Աւետա-
րանի ոգին մարդասիրական է, եւ Հա-
յոյ եկեղեցւոյն սկզբունքն ալ այդ է՝
զոր ունի եւ կը պաշտէ միշտ Սովոր-
ընդդէմ ճշմարտութեան Աւետարանի
հետեւած մարդասիրտ վարդապետու-
թիւնները չ'իջնէր երբէք բանադրել
այսինքն որչա՛ն ի համամտութենէ,
եւ նորովէլ ըստ Գալատ. Գրք. (1,
կորնթ. Ժ. 22, Գաղատ. Ա. 8-9)՝
բուն հետեւած է եւ կը հետեւի այս
աղատ անկախ եւ անարատ եկեղեցւոյն,
առանց միեւնոսութեան ինչպէս
նաեւ:

24 օգոստ. 1870 Հոգեւոր Հոյ
Գործնալոյ

... Խորհրդիր:

Սամաթիոյ Կառլոս-Գործի գաւ-
ռը խորհրդանան անուանով վարժարան մը
ունենք երկուեւ, ուր կը դասուին մեծ
մասամբ աղքատիկ Ժողովուրդի մը դու-
ւանները, որք անկարող են՝ թող թէ
ամառանով վճարել, այլ եւ իսկ վար-
ժարանի պետոյն համար անգամ չ'ըն-
շին գումար մը տալու: Թող խորհուր-
դըս իրեն օժանդակ ունենալով միան-
գամայն խորհրդանան անուանով աղղու-
մէր երկուստեքնէ բարկացել ըն-
դիւրութիւնը, թէպէտ ըստ կարողու-
թեան իւրում աշխատեցաւ, բայց փա-
շարած տարիներէն հասցնելու համար
գարջը իւր նիւթական կարգով թիւ-
նը չ'էր ներեր: Հազիւ հազ նախակը-
թական դպրոցի մը օրնաթոքական
ձախքերն հոգալ-վարքի կ'ըլլար մեզ
ամենայն դժուարութեամբ, որոշաւոյ
կարգի ձախքեր՝ քըք երբեմն խիստ
հարկաւ որ են ընել դպրոցներու մէջ,
ամենեւին կարելի չ'էր ընել: այնպէս
որ վարժարանին յարկը կէս մը փոխ-
ւու վրայ, ամբողջ ձեռններ խեղճ տը-
ղայք դրել է անպատասխար կը դադա-
րին հա՛, ուր նստարան անգամ կը պակ-
սէր, Թող խորհուրդն եւ Ժողովուրդը
միանոց ամայն նորա նիւթական պիտոյ-
քին լիովին հաղալու անկարող, ցաւ օք
կը տեսնէին այս վիճակը որուն չէին
կարող դարձանել: Անկարելի էր այս
վիճակը շարունակել: Եւստիանոս
թիւնը հասցաւ վերջապէս մեզ բարն-
ւարներ: Փանի մը ամիս առաջ օր մը
յանկարծ երեք Մեծապետիւ անձինք,
Յարութիւն Էֆէնտի Գաղատիական,
Մեքայէ Էֆէնտի Յակոբեան եւ Կա-
րապետ Էֆէնտի Գաղաթեօքեան յայց
եւան ցերեկ ժամանակ դպրոցին, ան-
տան այն խեղճ մանկիւնքն այն ողոր-
մելի յարկին տակ, աչքէ անցոյ ցին կի-
սաւեր անցերը եւ մեկնեցան:

Փանի մը օր վերջը Թող խորհուր-
դըս ըստ առաւ յիշեալ Մեծ. Էֆէն-
տիներէն, որ թաղիս վարժարանի
նորոգութեան ձախքը հոգալէն վեր-
ջէ՛ երեք տարի շարունակ նորա նիւ-
թականն համար տարիկան 270 օս-
մանան սակի յատկացուցած են էյոյն
գումարին 50 իւրան Մեծ. Գաղատիական
Մանուկ Էֆէնտի, 50 իւրան Մեծ. Յա-
կոբեան Մեքայէ եւ Յալհանէն Էֆէն-
տիներն, եւ մնացեալ 170 իւրան ալ
Մեծ. Գաղաթեօքեան եղբայրք պիտի
վճարեն յարգեանց եկամտի իրենց
մօրեղբոր բարեկիցատակ Տարէս աղա
կարապետանի կտակին, եւ թէ վար-
ժարանին նորոգութեան ձախույց օ-
ժանդակելու համար Մեծ. Գաղատիա-
նեան Խաչիկ Էֆէնտիին ալ բարեհաճեր է
50 օսմանան սակի շնորհել:

Այս վսեմ բարեբարութեան պը-
րայ սէր անհուն շնորհակալութիւնը

յայտնելով խնդրեցինք յիշեալ երեք
Մեծ. Էֆէնտիներէն, որ վարժարանին
բարձրագոյն անօրէնութիւնն ալ յան-
ձն առնուի Հաճին, որուն եւ հաւանե-
ցան:

Կառլոս-Գործի Կառլոս թաղը թաղը
միշտ եղբակալութեամբ աշխու-
շէ այն բարեբարութիւնը, եւ պիտի
կրկնէ ամեն տարի այն հանդիսաւոր
պատարագն ու պաշտօնը՝ զոր թաղիս
Քարովիք Գեր. Էֆէնտի վարդապետն
մատոյց մանաւորապէս անցնելով վար-
դապետի յաջորդ շարժումն կ'ընդ-
օրն վստահողն յիշեալ Մեծ. Տա-
քէս աղա կարապետանի եւ վստահ
արեւշատութեան միւս բարեբարացն:

Այժմ վարժարանս նորոգութեամբ է.
նորանոր ուսմանը սկսած են բանիւսուն
գաւառուաց ձեռամբ, ուրիշներն ալ
հոգալու զգույն:

Ուստի... Խորհրդիր. քաղցր պար-
տաւորութիւն մի է խորհուրդիս փու-
թալ ի գիտաց ամբողջ թաղին մեր եւ
թաղապետական արտապայտութիւնն
եւ մեր անհուն շնորհակալքը ծանու-
ցանել յիշեալ Մեծ. Էֆէնտիներէն ի
լուր եւ յօրինակ ամբողջ մերոջնոցայ
Բնդունեցէք: ... Խորհրդիր մեր
խորին յարգանաց հաւատարմէն:

Ատենադպիր Ատենադպիս
Եւս Եւս-Գալատ 8-է Էֆէնտի
1870 օգոստոս 21
Կառլոս-Գործի

1870 օգոստոս 22

... Տէր:

Մայր եկեղեցւոյ քահանայներէն
Տ. Մեքայէ հօր վրայ այս օրէնս ան-
տեղի վատահամբաւութիւններ եւ ու-
նըստորդիւր գրով թիւներ կը տես-
նուին Թաղական խորհրդոյ պարտքն
ըլլալով այս տեսակ դաշմակցութեանց
վերջ տալ, պատշաճ կը համարի վե-
րոյնիշեալ քահանային առ խորհուրդ
ուղղելով անմիջական բողոքայ յայն հը-
րատարակութիւնը ինչքեւ ձեր մեծա-
ժաղատութեանն ի տեղի կ'ալ թիւն
ընթերցողաց:

Մեծապետիւ Տէրք:
Գանուն արդարութեամբ կը խնդրեմ որ
իւր վրաս եղած վատահամբաւութեանց
չարժաւթիւն ու հեղինակը ուր ըլլալը եւ
եւ այն տարածայնութեանց ստուգութեան
քննութիւնն ու ըստայնմ աղքատիւրար
եւ անհաւա գումարը, եւ իւր բաղմու-
նայ անձնուէր եւ հաւատարմութեամբ
թեանաւորարկն անարդարութեան ի դուր
վատահալութեան կ'ալ թէ անձնական եւ թէ
քահանայական սուրբ կոչման պատիւն
ու իրաւունքը ամենեւին չ'ընել տալը ձեր
արդարադատ տեսնին անհրաժեշտ եւ նը-
ւերական պարտքն ըլլալը կը յիշեցնեմ,
եւ յայտնեմ որ միշտ եւս այն խնդրոս ըստ
օրինի չ'ընեմք եւ չ'ուժմք ի կարող չ'ըլ-
լալ ըլլած գաւառուութեան պաշտօն վա-
րք:

46 օգոստ 1870 Աղօթարար
Մայր եկեղեցի Մեքայէ քահանայ
Եւս Էֆէնտի

Թաղական խորհուրդս այս բողո-
քը ստացած միջոցին ամբողջ Ժողով
գումարեալ անմիջապէս խնդրեք ըն-
տեթեան առաւ եւ Տ. Մեքայէ հօր
նկատմամբ եղած անուանարկութեան
վկայութիւն տարու կարող կարծուած
անձինքը իսկայն կանչեց, բայց անմեք
յիշեալ քահանային վարժանքը վրայ
վերոյնիշեալ բողոքայ պարտաւորեալ
վատահամբաւութիւններէն եւ ոչ մէկը
չ'ընելով աղապատեցան, եւ դարձ-
եալ օգոստոս 17 թուականով անստու-
րաղ իր նմանի մը հասու թաղ. խոր-
հուրդս, որուն մէջ թողալին յուղ-
մանք յարուցանելու աղաւաղիքներ
կային թէ որ վաքանցոյն օրերը լրա-
նալէն ետք Տ. Մեքայէ հօրը գալ-
եալ դպրոցին մէջ իւր պաշտօնը շա-
րունակէ:

Մեր թաղ. խորհուրդս այս տեսակ

անտարադիր գրով թիւներու կարե-
ւորութիւն տալով չ'ընեմք հաստատուել
յիշեալ քահանային վրայ եղած զը-
պարտութիւնները, ուստի կը պարտա-
ւորի խնդրել օրինաւոր որչա՛նք հա-
մար ներկայ հաստատութեամբ հը-
րալ թիւն աշխատիւնը կ'ալ կ'ան, որ
միշտ յաւաքիկայ կ'ընելի օրը որ է
օգոստոս 28, զի ինչ աւարտման սուրբ
եկեղեցւոյ թաղ. խորհրդարաններ
կայանան եւ իրենց գաւառապետաց
ստուգութիւնը արդարայնի փառա-
բով աղապատեցան, որպէս զի թաղ.
խորհուրդս կարող ըլլայ պարտու-
պատաճար անօրինիւ: Այսով է ոչ յիշ-
եալ Տ. Մեքայէ քահանային յայտմ մա-
սին անմեք եւ անպարտ գաւառեալով
իւր պաշտօնը շարունակելու իրաւուն-
քէն չ'ընել: Բանաւարութիւն:

Ի զիմաց Թող խորհ. Մայր եկեղեցւոյ
Ատենադպիր Ատենադպիս
Ք-Էֆէնտի Մեքայէ
Ք-Էֆէնտի Մեքայէ

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԱՅԻՆ ԲԱՐՈՅԱՆ
ՀԱՐՍՏԱՅԻՆԱՅԻՆ

Այս օրերը երբ վստայ հասարա-
կութեան օրհանգիստի սկզբին բողոք
բանալ մեր մի քանի հարստահարե-
լներու եւ տղիւնութեան երկրպագու-
ներու դէմ եւ երբ այն ձայները հե-
տը հետեւ գորացան եւ լրագիրներէն
արձագանգ գտան, ուր ուր միտա-
րեցինք որ այս արդար բողոքներէն
զատ մտադրած բողոքներ ալ ունիմք,
զորոնք պէտք է անկողի դանկատել
միտարեցինք որ այն նիւթական հա-
րատահարութեանց հետ մեր մէջն
իսկ առաւելագոյն շարիքներ կան, ու
րոնք այսօր արտաքին թշուառութեանց
հետ կը թշուառացնեն զմեզ նաեւ ի
նեղքուածութեան պարտաւորութիւն
համարեցինք որ մենք եւս այն մտադ-
րածներու համար բողոքեմք, եւ այն
ոչ առ այլ որ, որչա՛ն մենք ուս մեզ
վատաբարեան իւր պիտան ար-
խուր եւ ուրոյն ընթացքով կը տար-
բերի յամենայն Մեքայէ եւ կարիներն,
ինչպէս նաեւ միւս գաւառներէն: Այս
տարբերութեան համար կրնանք ընել
որ եթէ Մեքայէ կը հարած իւր օրը
անհալ եւ կարելի անհաւատարմութեամբ
անհալանքներն, իսկ վստայ վատաբարե-
ան առաւելագոյն իւր խիստ նախա-
պաշարմունքն, եւ ոչ չարադրման է,
անցնալ եւ ներկայ տիւրը վիճակը
իրեն սրբի լինելուն նախապաշարու-
մը զինք կարգիլէ եւ ոտքին սահման
կը դնէ չ'ընել այն ճանապարհէն՝ յար-
մէ իր Հայրեր չ'ընեցին: Կառլոս-
Գործի իւր աչքեր կը փակէ այն ճըշ-
մարտութիւնը տեսնել, որ ստուգիւ
զիմանայ ալ թէ ճշմարտութիւն է, Կա-
րապաշարումը մէկ խօսքով չ'ի թողուր
որ ուղղէ իր սիրտը, իր ընթացքը, չ'ի
թաղուր որ յաւաքովիմք քան զաղ-
ման ու նարեկը:

Վստայ մի քանի հայրենաւոր եւ
րիտասարդներն այս անգամ ընկերու-
թիւն մի կ'աղմած աղղկանց վարժա-
րան կը բանան, իսկ նախապաշարու-
մը զայն արգելելու կողմէ ընելով թէ
աղղկանց ուսմանը պէտք չ'է, եւ թէ
այնու տղային անմեղութիւնը կամ բա-
րասիրտը կ'ընդունի, եթէ համարել ու-
ղիս զինքը եւ եթէ անպատասխանի
մնայ նա իր բերած փառաբանութեան
այս միջոցին իրեն լուս է, սարան իմն է,
ուստի եւ չ'եմ զրկել: Այսպէս է նա-
եւ մանչ աղապետ համար, որ գեւ. նոր
ուսման ճաշակն առած պիտի յաւա-
քալ լիմէ, եւ գեւ. նոր շարադրեմք, ոչ
անգուլ հայրը իւր նստանքու գաւա-
ղանաւ զայն ճշակ ոտը կ'ընէ, զայն թե-
ր իր ուսուցիկէն կը կորդէ կը ամենի:
Յաւօր որտի կ'ընեմք, այս անգամ քիւր-
ալ չ'է որ կ'ընէ այն թշուառ մանուկ-
նէ լուս, այլ իր միջնաւոր, իւր արեւն

պարտական հայրը: Այս չարքը ահա
վստայ եւ իւր շրջակայից բողոքական
հարստահարներն է, որ ի վստայ անտի
հայրը տղային եւ տղան թուան կը-
տակ թողով միեւնու մեզի կողմէ:
Ասիկա երեւմն մեր հայրերուն սովոր-
ութիւնն է, այժմ ընտրութիւն գործած
է: Դանձնակը եւ յաւաքովիմք թիւ-
նը միշտ եւ զայն տապալէ, միշտ է ի
մտապոն տանի, անք կ'աղապետը
մի սերունդ կամ ամբողջ հարիւր տա-
րի եւս կ'որոտանէ: Եթէ է այսպէս,
թողուցէք ուրեմն, վատաբարեանց
եղբայրներ, թողուցէք այդ նախա-
պաշարումը, եւ մի գաւառաք դուք
ձեր անձին ձեր տան ու գաւառի սեր-
բիմ թշնամի, մի թողուք որ ժամա-
նակն ունայն անցնի, որուն մի վրայի-
եանը աղղերու համար թանկագին է:

Խօսքերս այն աղիւն երկուստեք-
ներուն համար չ'են որք քրտնաթոր
ջանաւորութեամբ այս չարքներն ի-
րենց հայրերէն եւ եղբայրներէն բառ-
նալու համար կը տառապեն, այլ ա-
նայն համար, որպէս իստապալե-
րու եւ յաւաքովիմք թիւն չ'ալ զին,
մէջ գալով անգուլ թիւն վեմեր ձգելու
միշտ հիտաւառելու թրհնեալ է: Աստ-
ուած, մեր սահմանները այնչա՛ն քիւր
հարած լինել չ'կան, բայց նախապաշա-
րումը մեր շուրջ պատած է եւ մեր
հոգին կը գերէ:

Իսկ ներկայ վիճակը որ շատ սիր-
ելի է իրենց, ուրիշ տան է: Բայց եթէ
հայրենաւոր. սովորութիւն եւ օրէնք
մի, զորով մահու չ'ալ կը կուրին, եթէ
զայն թողուն կամ հայրենի օրինաց
ցանկը քակեն, անպատար օճը (յաւա-
քապետութիւնը) զիրենք կը խաճատէ:
անշուշտ: Այս պատճառաւ ահա, նո-
քա կրննան նայնչա՛ն որչա՛ն իրենց
սահմանն է, նոքա կուսման այնչա՛ն
որչա՛ն իրենց հայրերն զիտէին:

Եւ ինչ է այժման վիճակը, շա-
տեր զիտեն անկողի եւ շատեր իսկ
կողմն նոքա վրայ: մենք կը յիշեմք
հա այն միւս միայն-որ աւելի նախա-
ժառանգ է: վատաբարեանց ուսա-
ւելագոյն վստայներուն ժառանգա-
կան կտակ մի է գիտեալ թէ որ ամեն
որ իր ամենամեղքն առաջ կամ յի-
տայ միանգամ կամ բողոքից ի Գօլթո
պանդ-խառութեան գիմէ եւ հոն երկար
ժամանակ դեղերէն յետոյ միշտ
ձեռնուցնին ի հայրենիք վերադառ-
նայ եւ կամ պանդ-խառութեան մէջ
մեկնել: Ահաւորիկ առաւելագոյն չա-
րիք մը՝ որուն պատճառը գործեալ
աղ խառութիւն եւ կուրութիւնն է: Եթէ
այսօր իմաստուն եւ անտեսական լինի
վանեցին, պանդ-խառութիւնն իրեն հա-
մար չ'է: Գօլթո սարկառախներ իւր
ճակատի շարաւոր քրտնէր: Եւս ծծեր
ձանրանուր ժառանգութիւն իւր աղաւա-
թիկներն չ'են կորացուներ:

Եւստիան Էֆէնտի Եւս Էֆէնտի

Աղի

Ղալաթիա Գաղաթիան իմանք զը-
րտանեակ մի բացուած է, թիւ 11,
ուր հայրերն: Եւստիան Էֆէնտի
ընէ ընդունելով գաւառապետական եւ
առեւարտական ամեն տեսակ գրու-
թիւններ պայմանաւորներ (թովթաթե-
ներ), տեղեկագիրներ եւ այն կը խառ-
բազարին, խառնաշփոթ հաշիւներ կը
կարգ ագրալին, եւ եթէ Էֆէնտի կը
նաւաւ մարի կը վերածուի, եւ զոր-
ժառանգութեան տեսական ու գործնա-
կան կանոնները յայց կը տրուին: Ա-
ստիցն զատ նաեւ առեւարտական օրհ-
նաց ու կանոնաց վրայ անընդունելի
ներ կը տրուին:

Այս գրտանեակն ամեն օր բաց
է, առաւօտէ մինչեւ իրիկուն, բաց ի
կիրակի եւ ամեն օրերէ:

